

X. Jubileumi Magyarországi Textiltisztító Konferencia

Lázár Károly

A Textiltisztító Egyesülés 2017. november 7-9. között immár tizedik alkalommal rendezte meg szokásos évi konferenciáját. A textiltisztító szakma számára rendkívül fontos, „Egyedi ötletek, egyedi megoldások a sikeres textiltisztításért” mottóval meghirdetett eseményt nagy szakmai érdeklődés kísérte.

A konferencia megrendezését több szervezet és vállalat is támogatta.

A konferencia *főszponzora* a CHT Switzerland AG-BEZEMA cég volt, *kisszponzorként* a Lapauw International és a MOVA Kft. járult hozzá a sikerhez. További *támogatók* voltak: Alvara Cleaning Kft., Bardusch Bértexilia Kft., Dunántúli Mosodák Kft., Magyar Egészségügyi Mosodák Kft., Miskolci Patyolat Zrt., Penta Clean Kft., Thermopach Kft. és Zura Kft.

Több cég *kiállítóként* is megjelent, amelyek nagy érdeklődés mellett mutatták be termékeiket, szolgáltatásaikat: Alvara Cleaning Kft., Assist-Trend Kft., Bepatek Kft., Christeys Kft., CWS-boco Hungary Kft., Delta Clean Kft., DIVERSEY Kft., Dozit Plus Kft., Judit Paplan Kft., Logo-Tex Kft., Miele Kft., Napfény Paplan 2000 Kft., Naturtex Kft., Penta Clean Kft., Polizo Kft.

A konferencia szervezésében a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület is részt vállalt.

Általános jellegű előadások

A Textiltisztító Egyesülés konferenciáin rendszeresen elhangzanak olyan előadások, amelyek általános érdeklődésre tarthatnak számot, nem csupán a textiltisztítás szorosan vett szakmai kérdéseit tárgyalják.

Támogatásból megvalósuló fejlesztések: „Pályázatok ECCerűen”

Ezzel a címmel *Tóth Ádám Ferenc*, az European Conformity Check Vállalkozásfejlesztési Tanácsadó Intézet ügyvezető igazgatója adott áttekintést az aktuális pályázati lehetőségekről. (Előadásának címében az ECC saját cégére utal.) A 2003-ban 40 fővel alakult társaság iparági szakértőket foglalkoztat és pályázat-írással, közbeszerzési tanácsadással, vállalatirányítási rend-

szerek kiépítésével és fejlesztésével, független belső auditok lefolytatásával, energetikai számítások és tanúsítások, pénzügyi tervek, megtérülési számítások és változáselemzések készítésével, költségmegtakarítási, adóügyi és jogi tanácsadással, sőt vállalati finanszírozással is foglalkozik – mindezt elsősorban a kis- és közepes méretű vállalatokra összpontosítva. Eredményeiket az eddig elnyert 110 milliárd forintnyi támogatás és a több mint 3100 elégedett ügyfél igazolja.

A 2014-től 2020-ig terjedő időszakban Magyarország a 8900 milliárd forint értékű európai uniós források 60%-át közvetlenül a gazdaságfejlesztésre fordítja (40% a humán- és reálinfrastruktúra fejlesztését céloz-

za), de a pénzeket átlátható rendszerben, jó közbeszerzési keretek mellett kell kiosztani. A legnagyobb részt a vállalkozások fejlesztésére a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP, a mostani GOP utódja) tartalmazza, mintegy 2400–2660 milliárd forint értékben. Ehhez járul a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) a teljes keretből, kb. 227,9 milliárd forint értékben (kicsi keret, alacsony intenzitás, megcélzott felhasználó a feldolgozóipar).

Egyre több kiemelt projekt és célzott kiírás várható. Telephelyfejlesztés várhatóan csak gépbeszerzéshez kapcsolódóan lesz elérhető. Növekvő szerepe lesz a visszatérítendő támogatásoknak (akár 10 %).

Az előadó ezután részletesen bemutatta a főbb pályázati kiírásokat. Ezen belül külön is kiemelte a GINOP-2.1.8-17 „A kkv-k versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció révén” c. pályázatot, amelyben tételesen szerepelnek a textiliák gyártásával összefüggő témák.

A közbeszerzésekkel kapcsolatosan kiemelte, hogy 40 millió forint felett elnyert támogatás esetén kötelező a közbeszerzési kötelezettség vizsgálata. Hitellel kombinált pályázatok esetében azonban nincs közbeszerzés. A pályázatban beszerezni kívánt gépeket tilos megvásárolni, amíg a közbeszerzési eljárás le nem zárult. A közbeszerzés átlagos költsége a teljes projekt összegének kb. 1%-a, a közbeszerzési eljárás nagyjából 3-4 hónap alatt lebonyolítható. Felhívta a figyelmet arra, hogy amennyiben kisebb beruházás szükséges, mint az elnyert támogatás, a támogatási összeg lefelé módosítható, fölfelé azonban semmi esetre sem. Bérbe nem lehet adni a pályázat keretein belül megvásárolt eszközt, de bér munkát lehet végezni vele.

Hogy mi lesz 2020 után, azt egyelőre senki sem tudja. Az valószínűsíthető, hogy több hitellel kombinált pályázatot írnak ki.

Új adózási rendtartás. Hogyan működtess okosan céget?

Ruszin Zsolt, a FairConto Zrt. vezérigazgatója előadásában a gazdasági vezetőket jelenleg leginkább érdeklő témákat foglalta össze.

• *Cégkapu/ügyfélkapu* – Minden jogi személynek elektronikus hozzáféréssel kell rendelkeznie, amit a hatóság elérhet. Minden ügyet a Belügyminisztérium által kezelt ún. cégkapun keresztül kell lebonyolítani, nem – mint eddig – papíron. Az adózási ügyekben használt ügyfélkapu már csak magánszemélyeket fog kiszolgálni a jövőben. A jogi személyek hivatalos ügyei is a cégkapun keresztül bonyolódnak majd.

• *Online számlázás* – Ennek bevezetése 2018. július 1-jétől várható.

• *A pénzmosás elleni intézkedések* – Az egyre jobban terjedő terrorizmus és pénzmosás további intézkedéseket tesz szükségessé, ami azonban a bankoknál

nem kis nehézségeket okoz, hiszen a pénzmosás ténye nehezen felfedezhető. Vannak olyan adóhatósági törekvések, hogy minden vagyon jellegű bűncselekményt be kelljen jelenteni majd a NAV Pénzügyi Ellenőrző Információs Irodánál.

- **Székhely szolgáltatás** – A székhelyszolgáltatás természetesen része az üzleti életnek, azonban ezt a NAV-nak már be kell jelenteni. Új IM rendelet is született, amely szerint könyvviteli szolgáltatást nyújtók egyben székhelyszolgáltatást is nyújthatnak, de más esetben a székhelyszolgáltató csak az ingatlan tulajdonosa lehet.

- **A T1041 és '08 adatlapok összefésülése** – A munkavállalók, társas vállalkozók (biztosítottak) járulékokát és adóját havonta, elektronikus úton, a '08-as bevallásban kell bevallania. A biztosítottakat a T1041-es adatlapon kell bejelenteni. Ez a bejelentés és a '08-as bevallás azonban nem mindig egyezik. Az általában adminisztratív hibát, ritkább esetben pedig szándékos visszaélést az adóhatóság által kezdeményezett „összefésülési” intézkedések útján szeretnék kiszűrni. Az egyeztetések folyamatosak az adóhatóság és a könyvelők, bérszámfejtők között.

- **Agrárkamrai tagdíj** – Az agrárkamrai tagdíj a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarának fizetendő. Rendezni kell a nyilvántartást és ellenőrizni kell a tagdíjfizetés megtörténtét. Fizetési elmaradások esetén végrehajtások várhatók.

- **Bizonyítvány szükségessége** – 2016. január 1-jétől a munkaviszonyt bejelentő lapon (online felületen) fel kell tüntetni a munkavállaló végzettségét, képzettségét, valamint az ezeket igazoló intézmény nevét és az okirat (bizonyítvány) számát. Ez jelentős adminisztrációs többletmunkát jelent és mivel szigorúan személyes adatról van szó, a rendelkezés bevezetése – több más probléma mellett – ebből a szempontból is aggályos.

- **5%-os vendéglátási áfa** – A vendéglátás általános forgalmi adója (áfa) a korábbi 27%-ról 2017. január 1-jétől 18%-ra csökkent, 2018. január 1-jétől pedig 5% lesz. (Ezzel együtt 2018. január 1-jével bevezetik a 4%

turizmusfejlesztési hozzájárulást is.) Az érintettek nagy része áfa visszaigénylő lesz, ami számos problémát vet majd fel a működésük során.

- **Adatvédelem** – Az Európai Unió adatvédelmi rendelete (General Data Protection Regulation, GDPR) 2018. má-

jus 25-én lép hatályba és számos változást hoz a vállalkozások adatkezelésében. Ezek többnyire azzal függnek össze, hogy sokkal nagyobb kontrollt kapnak a felhasználók saját személyes adataik fölött. A változások többek között a hozzájárulási nyilatkozatokra, a hozzáférési és tájékoztatási kötelezettségekre vonatkoznak, amelyek – a jogi megfelelés mellett – komoly elvárásokat támasztanak az informatikával szemben is. Sok esetben jelentheti a rendszerek átstrukturálását is, így a felkészülést nem érdemes az utolsó pillanatra hagyni, hiszen egy nagyobb szervezet életében ez akár több mint fél évig is eltarthat.

- **Adózási rendtartás, új Art.** – Az Országgyűlés előtt két, a kormány által előterjesztett törvényjavaslat fekszik: a T/17994 sz. törvényjavaslat az adózás rendjéről (Art) és a T/17995 sz. törvényjavaslat az adóigazgatási rendtartásról (Airt). Az előadás részletesen foglalkozott a két törvényjavaslatban fellelhető ellentmondásokkal, a közigazgatási eljárás és az adóigazgatási rendtartás közötti főbb különbségekkel, az ellenőrzés szabályaival, a NAV által ezután alkalmazható új, rendkívül kemény kényszerítő eszközökkel, az új adózási rendtartás újdonságaival, valamint az adózás rendjében bekövetkező jelentős változásokkal.

Tönkretehetik-e a vállalkozást a munkavédelmi és tűzvédelmi bírságok?

Ezt a fontos témát Márkus László munkavédelmi szakmérnök, tűzvédelmi főelőadó ismertette, és a kérdésre adott egyértelmű válasza az volt: Igen!

A rendszeres hatósági ellenőrzések mellett előfordulhat még az is, hogy a vállalat ellen rosszakaratú bejelentést tesznek, aminek aztán súlyos következményei lehetnek.

Az előadás sorra vette a különböző hatóságok (Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV), Kormányhivatal (korábbi OMMF – itt van a munkavédelem és a munkaügyi is), Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ), Környezetvédelmi Hatóság, Katasztrófavédelem (Tűzoltóság), illetékes önkormányzat, Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK, volt OEP, TB) ellenőrzési, bírságkiszabási és szankcionálási jogköreit és azok lehetséges mértékét. Összefoglalásul hangsúlyozta, hogy a hatósági ellenőrzését elkerülni nem lehet, arra előbb-utóbb mindenképpen sor kerül. A munkavédelem, tűzvédelem területén a munkavállalók egészségének, testi épségének megőrzése nemcsak erkölcsi, hanem anyagi érdeke is a munkáltatónak. Célszerű megfelelő tudással, tapasztalattal rendelkező személyt alkalmazni, illetve megbízni a szaktevékenységek ellátásával.

Atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása a munkaerőgondok enyhítésére

Dr. Bujtor Gyula munkajogi szakjogász, munkaügyi és munkavédelmi tanácsadó előadásában bevezetésképpen összefoglalta, hogy mik is tartoznak az atipikus foglalkoztatási formák közé, majd ismertette ezek általános előnyeit: rugal-

mas, olcsóbb, egyszerűbb, rövid távon is alkalmazható, kedvező adózás és járulékfizetés, könnyebb munkavállalót találni, egyszerűbb a munkaviszony megszüntetése, vasárnap is lehet dolgoztatni, a minimálbérnél kevesebbet kell fizetni stb., majd sorra vette ezek jellegzetességeit.

- *Határozott idejű foglalkoztatás* – Tartama az öt évet nem haladhatja meg. Meghosszabbítása csak munkáltatói jogos érdek esetén lehetséges. A megszüntetés bizonyos esetekben mind a munkáltató, mind a munkavállaló által lehetséges. (Pl. helyettesítés vagy egy projekt megvalósítási idejére szólhat.)

- *Több munkáltató általi foglalkoztatás* – Több munkáltató foglalkoztat egy munkavállalót egy adott munkakörbe tartozó feladatok ellátására (pl. recepciós, titkárnő, takarító, könyvelő, bérszámfejtő munkakörben). A munkaszerződésben meg kell határozni, hogy melyik munkáltató teljesíti a munkabér fizetési kötelezettséget. A munkáltatók megállapodnak a munkavállalóval, hogy melyik munkáltatónál, mikor és mennyi időt dolgozik. Akkor célszerű alkalmazni, ha a munkáltatók egy telephelyen vagy épületben vannak (pl. közös portaszolgálat).

- *Egy munkakör megosztása* – Több munkavállaló az egy adott munkakörbe tartozó feladatok közös ellátásában állapodhat meg a munkáltatóval. A munkaidő beosztására a kötetlen munkarendre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A munkabér a munkavállalókat – eltérő megállapodás hiányában – egyenlő arányban illeti meg. Tulajdonképpen egy részmunkaidős foglalkoztatásról van szó, nagyfokú szabadsággal. A munkavállalók döntenek el, hogy melyikük mikor dolgozik, de egyiküknek mindig rendelkezésre kell állnia és munkát kell végeznie.

- *Behívás alapján történő foglalkoztatás* – Legfeljebb 4 havi munkaidőkeret lehetséges és legfeljebb napi

6 órára szólhat. A munkáltatónak 3 nappal előre közölnie kell a munkavégzés időpontját. Egyebekben teljesen a munkáltatóra van bízva, hogy e keretek betartása mellett mikor és hogyan foglalkoztatja a munkavállalót. A munkavállalónak meg kell alkudnia azzal a körülménnyel, hogy csak alkalmanként lesz szükség a munkájára és csak akkor kap fizetést, ha ténylegesen dolgoztatják.

- *Alkalmi munkavállalás* – Alkalmi munkást munkaszüneti napon és vasárnap rendes munkaidőben, csak a rendeltetése folytán azon a napon is működő munkáltatónál, valamint megszakítás nélküli tevékenységet folytató munkáltatónál lehet foglalkoztatni. Rendkívüli munkavégzés keretében mind munkaszüneti napon, mind vasárnap is lehet foglalkoztatni. (Nem minden munkáltató működhet munkaszüneti napon.) Érvényesek az öt egybefüggő napi foglalkoztatás szabályai és a munkanap fogalmára vonatkozó előírások.

- *Munkaerő-kölcsönzés* – Ennek a formának előnye, hogy a kölcsönvevő mentesül a munkaviszonyhoz kötődő adminisztratív teendők, a közteher fizetési kötelezettségek, vagy a jogviszony létesítése ill. megszüntetése körüli jogi teendők kötelezettségei, az ezekkel járó kockázatok alól. Keretszerződést kell kötni, amelyben rögzítik, hogy a munkaerő-kölcsönző milyen határidőn belül hány főt tud biztosítani. A felek megállapodása alapján a kölcsönvevő biztosít egyes munkabéren kívüli juttatásokat (például étkeztetés) a munkavállalónak. A felek maguk határozhatják meg, kinek kell fedeznie a foglalkoztatással kapcsolatos jogszabályban meghatározott költségeket (például az utazási költséget és az egészségügyi alkalmassági vizsgálat díját). A kölcsönzött munkaerő igénybevételét, illetve a kikölcsönzés végét a kölcsönvevőnek is be kell jelentenie az adóhatóságnál. A kölcsönbeadó átvállalhatja a munkaidő-nyilvántartás vezetésével kapcsolatos teendőket (például a kölcsönvevőhöz delegált személyzet útján). A kölcsönvevő a bérszámfejtéshez szükséges adatokat köteles megfelelő határidőre átadni. A kölcsönbeadó akkor is köteles munkabért fizetni, ha az annak fedezetéül szolgáló kölcsönzési díjjal a kölcsönvevő késedelembe esik.

- *Diákmunka* – Az iskolaszövetkezet (mint munkáltató) és a nappali tagozatos hallgató tag (mint munkavállaló) között harmadik személy (a szolgáltatás fogadója) részére nyújtott szolgáltatás teljesítése érdekében munkaviszony határozott időre létesíthető. Az ilyen munkaszerződés nem támaszt sem foglalkoztatási, sem munkavégzési kötelezettséget. A munkavégzésre egy közvetítő szervezetten keresztül (iskolaszövetkezet) kerül sor. A munkavállaló csak annyi fizetést kap, amennyit dolgozik. Akkor jön, amikor ráér és amikor a szolgáltatás fogadója fogadni tudja. Előnyök a szolgáltatás foga-

dója szempontjából: nincs szabadság, betegszabadság, táppénz, állásidő.

- **Nyugdíjas szövetkezet tagjának alkalmazása** – A közérdekű nyugdíjas szövetkezet tagjainak legalább 90%-ban öregségi nyugdíjasnak kell lennie. A nyugdíjas szövetkezet tagja külső szolgáltatás keretében is teljesítheti a személyes közreműködését. A munkavégzésért legalább a minimálbért, illetve a garantált bérminimumot meg kell adni. Nyugdíjas szövetkezet tagjának alkalmazása esetén be kell jelenteni a NAV-hoz a külső szolgáltatásra vonatkozó megállapodást, annak megkötésének napján. A keresményből sem nyugdíj járuléka, sem természetbeni egészségbiztosítási járuléka nem vonható le. A szövetkezet szakképzési hozzájárulást nem fizet és szociális hozzájárulási adót sem kell fizetnie. A nyugdíjasnak 15% személyi jövedelem adót kell fizetnie. – A fentiekre tekintettel ez az alkalmazás olcsó munkaadónak számít, ugyanakkor komoly szakmai tudással rendelkező munkavállalókra lehet így rátámaszkodni.

- **Táv munka végzés** – A távmunka a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen, rendszeresen folytatott olyan tevékenység, amelyet információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközzel végeznek és eredményét elektronikusan továbbítják (pl. könyvelés, fordítás). Ez a munkarend kötetlen, ami előnyös a munkavállalónak és a munkaadónak egyaránt. (A munkaadónak az előnyös, hogy nem kell villanyszámlát, fűtést, bérletet stb. fizetnie.) Munkáltatói ellenőrzést csak jogos érdekkörben, csak előzetes bejelentés mellett végezhet és ez nem jelenthet aránytalan terhet a munkavállaló számára: nem lehet pl. zaklató jellegű, munkaidőn kívüli, vagy éjszakai az ellenőrzést tartani.

- **Bedolgozói foglalkoztatás** – Bedolgozói jogviszony olyan önállóan végezhető munkára létesíthető, amelyre a felek a munkabért kizárólag teljesítménybér

formájában határozzák meg. A munkaszerződésben meg kell határozni a munkavállaló által végzett tevékenységet, a munkavégzés helyét, a költségtérítés módját és mértékét. A munkahely a munkavállaló lakóhelye vagy a felek által meghatározott más hely lehet. A bedolgozás munkaviszonynak minősül, munkaszerződést kell rá kötni.

Trendek és kihívások a világban és Magyarországon

Dr. Vértés András, a GKI Gazdaságkutató Zrt. elnöke előadásában három témát dolgozott fel.

- **Globális kihívások** – Ennek keretében az észak-koreai válsággal, a migráció okaival és hatásaival, Oroszország világpolitikai szerepével, Trump elnök eddigi tevékenységével, az Európai Unió helyzetével, a populizmus előretörésével foglalkozott, nagy vonalakban érintve a témákat.

- **Magyarország várható kilátásai a 2017–2020 időszakra** – Megállapítása szerint átmeneti élénkülés várható, a gazdaság évi 3–4%-os növekedésével. Ez jelentős részben annak köszönhető, hogy az Európai Uniótól igen sok pénz áramlik a magyar gazdaságba. Míg azonban hazánkban a gazdasági növekedés 2000 óta (17 év alatt) csak mintegy 50%-ot tett ki, Szlovákia ennek kétszeresét érte el és Lengyelország sem sokkal marad el ettől. Csehország kb. 60%-os növekedéssel van előttünk, Románia sokkal mélyebbről indulva erőteljesen közelít hozzánk. A bruttó hazai termék (GDP) mutatója Magyarországon a 2006–2018 időszakban rendkívül nagy ingadozásokat mutat. 2007-ben, 2009-ben, 2012-ben és 2016-ban visszaesések mutatkoztak (2009-ben a gazdasági világválság, 2016-ban az európai támogatások csökkenése miatt, a többi időszakban belpolitikai okokból), 2017-ben azonban az európai uniós támogatások jelentős mértéke folytán a helyzet stabilizálódni látszik, és ez 2018–2020-ra is érvényben marad. A folyó fizetési mérlegben nagy többletünk van

kívül, hogy a numantoke (oktatás és egészségügy) gyenge, a kormányzati döntéshozatal nem átlátható, a tulajdonjogok tiszteletben tartása problematikus, kivételezett, lojális vállalatok előnyöket élveznek, erős a korrupciós veszély, csekély a magánberuházások aránya és nincs független intézményrendszer. Megmaradt az ország külső függősége: az Európai Uniótól kapott támogatás bruttó 44, nettó 32 milliárd euró, ami évente a GDP 4,5-3,5%-át képviseli. 2016-ban a GDP növekedése – épp az európai uniós támogatások csökkenése miatt – csak 2,2% volt.

A GKI-KPMG elemzése szerint – ami a Miniszterelnökség részére készült, de nyilvános – a vizsgált 2007-2015-ös időszakban európai uniós támogatások nélkül nem 5%-kal nőtt, hanem 2%-kal csökkent volna a GDP, a beruházások 3%-os növekedése helyett 30%-os csökkenésük következett volna be, a lakosság fogyasztása nem 5, hanem 10 százalékkal csökkent volna, nem jöttünk volna ki a túlzott deficit eljárásból, az államadósság emelkedett volna, „bóvliban” maradtunk volna, nem lett volna mód a devizahitelek forintosítására és a forint gyengébb, a kamatok magasabbak lettek volna.

A továbbiakban az előadó szemléletes grafikonokon bemutatta a GKI konjunktúra indexének, az ágazati bizalmi indexnek, a beruházás és a fogyasztás viszonyának, az állami és az üzleti beruházásoknak, egyes iparágak termelésének, a munkanélküliségi rátáknak, a reálkeresetnek és kiskereskedelmi forgalomnak az alakulását. (Ami a termelési adatokat illeti, számunkra különösen fontos, hogy a 2008-2017 időszakban a textilipar termelése – sajnálatosan a negatív tartományban mutatkozó hullámszások után – 2017-ben ismét elérte a 2008 (!) januári színvonalat. Érdekes módon ennél csak a számítógépek, az elektronikai és optikai termékek gyártása mutatott gyengébb eredményt. A vezető szerep a járműgyártásé.)

Összefoglalásul: az előadó véleménye szerint most viszonylag jó évek következhetnek, növekedési és egyensúlyi szempontból is, nem utolsósorban az európai uniós támogatások „dagályának” köszönhetően. 2020 után azonban számítani kell az Európai Unió „többsebességű” alakulásával, az európai uniós támogatások csökkenésével (részben a Brexit, részben a közös védelmi, biztonsági kiadások növekedése, az agrár- és kohéziós támogatások csökkenése miatt).

A 2018. évi választások után nagymértékben kívánatos a stabil és független intézmények létrehozása, az európai uniós támogatásoktól való függőség csökkentése, a jogbiztonság megerősítése és a versenyképesség érdemi növelése.

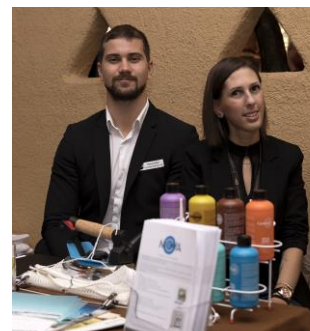
• *Mi várható 2020 után Magyarországon?* – Az előadó nem túl optimista: lassulás és bizonytalanság, ha nem javul radikálisan a versenyképességünk, ha nem változik a magyar gazdasági modell és ha nem lesz új európai uniós politikánk.

Szükséges vagy felesleges-e a textiltisztító szakmai képzés?

Ecker Gabriella, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület ügyvezető főtájkára előadásának első részében összefoglalta az Egyesület által szervezett, textiltisztító témájú OKJ-s tanfolyamok helyzetét, eddigi sikereit. A legutóbb befejeződött ilyen tanfolyam, az OKJ 3254202 kódszámú, 520 órás textiltisztító és textilszínező képzés 2015 szeptemberétől 2017 márciusáig tartott, amelyen 17-en szereztek a textiltisztító és textilszínező szakmában Europass bizonyítványt. 2017 áprilisában egy ugyanilyen, ezúttal 360 órás tanfolyam indult, amely 2018 májusában fejeződik majd be és amelyre 11 fő jelentkezett. A tervek szerint 2018 szeptemberében ismét megszervezik ezt a szakmai képzést.

2019-ben az OKJ újabb felülvizsgálata várható, amelynek során a hatóságok kétféle típusú képzési formát terveznek: egy hosszabb időtartamú, iskolarendszerű képzést, valamint egy rövidebb időtartamú felnőttképzést. Egymásra épülő képzési struktúrák kialakítása a cél és 600-ról 300-ra kívánják csökkenteni a szabályozott tevékenységek körét. Mindez természetesen erőteljesen befolyásolni fogja a textiltisztító ágazat saját szakmai képzésének jövőjét is.

Az előadás második részében az előadó arról adott tájékoztatást, hogy megalakult a Könnyűipari Ágazati Készségtanács (KÁKT), amelynek munkájába a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület is bekapcsolódott. Az ágazati készségtanácsok (ÁKT-k) az azonos ágazathoz tartozó gazdasági szereplők önkéntes tömörülései, a munkaadók által vezérelt független stratégiai fórumok. „Alulról felfelé” építkező partnerségi fórumok,

amelyekben csak minimális állami szerepvállalás érvényesül. Felelősek a munkaerő-piaci keresletnek megfelelően egy adott ágazat készség- és termelékenységigényeinek nyomán követéséért és az adott ágazat igényeinek megfelelő oktatási-képzési tartalmak fejlesztéséért. Alapvető céljuk, hogy közelítsék egymáshoz a munkaerő-piaci és munkaadói igényeket és a képzési tartalmak meghatározásával a képzési kínálatot, így a mai, jellemzően kínálatvezérelt képzési rendszerek keresletvezéreltekké váljanak.

E célok elérése érdekében az ÁKT-k javaslatokat tesznek a képzési tartalmak folyamatos korszerűsítésére, az OKJ-s szakképesítésekre, az iskolarendszerű szakképzés és a felnőttképzés működési rendszerére, a mérési és értékelési módszerek fejlesztésére. Szakértőket delegálnak a tartalomfejlesztési munkákhoz, ágazati előrejelzéseket készítenek a rövid- és középtávú képzésfejlesztések tervezéséhez és megalapozásához.

A Könnyűipari Ágazati Képzési Tanács hatóköre a textil-, a ruha- és a textiltisztító ipar mellett a bőr-, cipő és szőrmeiparra, a bútor- és kárpitosiparra, valamint a csomagoló- és nyomdaiparra terjed ki.

A szakma az államilag elismert szakképzések megszűnésével sokat veszíthet: csökken az érdekérvényesítő képessége, romlik a presztízse, zsugorodik a tudásbázisa és így romlik a szakmakultúra és hátrányt szenved a színvonalas és széleskörű utánpótlás nevelése. A címben feltett kérdésre tehát egyértelmű a válasz: a textiltisztító szakmai képzésre szükség van!

Textiltisztító ipari szakmai előadások

Új mosási eljárás: a Smart UV-Power

A CHT Switzerland-BEZEMA cég által kifejlesztett, nagyon korszerű és hatásos új eljárást David Mathis, a cég munkatársa ismertette.

A Smart UV-Power mosási eljárással a folyamat optimálissá tehető, értékes források takaríthatók meg és jelentősen csökkenti a környezet terhelését. Az előmosásban a lúg és a mosószer mellett speciális enzimet alkalmaznak. A főmosásban klór és persavak alkalmazására nincs szükség, mert egy, az ibolyántúli sugárzás kis hullámhosszú (UV-C) tartományában működő készülék (reaktor) segítségével aktiválják a mosófürdő hidrogén-peroxid (H_2O_2) összetevőjét, amely a

szennyezőanyagok jelentős részét lebontja. Így a fürdő szennyezettsége kisebb, az öblítéshez kevesebb vizet kell elhasználni és az többször is visszaforgatható.

Az UV-C reaktor minden korszerű mosógépbe be szerelhető. A főmosás 1:4 fürdőarány mellett, 40–70 °C hőfokon végezhető és mintegy 10 perc kezelést igényel. Az eredmény: kevesebb szennyezőanyagot tartalmazó öblítővíz, amelynek kisebb mértékű a kémiai oxigénigénye (COD) és amelyben kisebb a szerves széntartalom (TOC), következésképp kisebb a környezetkárosító hatása. Az eljárás nagy folteltávolító és fertőtlenítő hatású. Kiegészíthető olyan segédanyag alkalmazásával is, amely fokozott mértékben véd a szálsérülések ellen (mérsékli a pamut cellulóztartalmában a cellulóz-láncmolekulák rövidülését). A mérések azt mutatták, hogy például egy pamut puplinanyagnál, amelynél a cellulóz-láncmolekulák hosszára jellemző polimerizációs fok kezeletlen állapotban 2138, klóros fehérítés esetén ez 914-re csökken, a Smart UV-Power kezelés mellett ennek kétszerese, 1838 marad. Ez azt mutatja, hogy a szálak sokkal kevésbé károsodtak.

Szöszök és hajszálak elleni kikészítés

Ugyancsak a CHT Switzerland-BEZEMA egy új eljárását ismertette előadásában Élő Attila, a cég magyarországi értékesítési vezetője. A Flusenex CPU elnevezésű készítmény alkalmazásával a textília felülete simább lesz, mert a textiliák felületén elhelyezkedő, leszakadásra hajlamos elemiszálak jobban megtapadnak, belesimulnak a kelmeszerkezetbe, mosás közben kevésbé válnak le, így nem szennyeznek a mosó- és az öblítőfürdőt, nem tömínek el a szűrőket. Ez a jelenség főleg a pamut- és a gyapjútextiliák esetében gyakori.

A Flusenex CPU elnevezésben az első szó a szálakra ill. azok eltávolítására utal. A német *Flusen* szó egyik jelentése: szálaradékok, az *ex* az eltávolításra utal, a CPU betűk pedig a Cationic Polyurethane (kationos poliuretán) kifejezést takarják, azaz a hatóanyag a jól ismert poliuretán, amely itt kationos közegben alkalmazva sima felületet képez a szálakon ill. a kelmén. Hatására a hajszálak is kevésbé tapadnak rá a szövetre, így kevésbé áll fenn az a veszély, hogy a mosógépbe kerülve szintén a fürdő szennyeződését ill. a szűrők eltömődését okozzák.

A gyakorlati tapasztalat azt mutatja, hogy a Flusenex CPU-val történő kezelés a megszokottnál sok-

kal simább, nyugodtabb, szebb, lágy fogású, bolyhozódásra, göbösödésre sokkal kevésbé hajlamos, kopásállóbb kelmefelületet eredményez. Az így kezelt szövet jól mángorolható, hőrögzítést nem igényel.

Vasalás professzionális módon

Az 1933-ban alapított Lapauw International cég mosó- és vasalóberendezéseket, konfekcionált ruhadarabok végkikészítésére szolgáló berendezéseket állít elő, tisztaszobákban használt textiliák mosó-, víztelenítő- és szárítógépeit gyártja. A konferencián együtt a korszerű vasalóberendezéseket mutatta be *Petr Jirutka* kereskedelmi igazgató.

A cég gőz- és gázfűtésű vasalóberendezéseket egyaránt kínál. Kiemelkedő tulajdonságuk a forró olaj olyan vezetése, amely tökéletesen egyenletes hőeloszlást biztosít.

- A 4000XXL típusú gép 1600 mm hengerátmérőjű gépével elsősorban a szállodák és éttermek nagydarabos textiliáinak vasalására alkalmas. A vasaló hatás 260° átfogási szög mentén érvényesül.

- Az Ironmax típus nagy kapacitású, gázfűtéses gép, amely teljesen új konstrukciós elveket képvisel.

- A Ironpro elnevezésű berendezés kisebb és nagy mosodák igényeit egyaránt ki tudja szolgálni. A kalanderhenger átmérője 500, 600 vagy 800 mm, a gép munkaszélessége 220–330 cm lehet. A gépet mind gáz-, mind elektromos fűtéssel készítik.

A vasalógépeket a gyár különböző, a mindenkori igényeket kielégítő adagoló és hajtogató berendezéseivel egészíthetik ki.

A mosodák digitalizációja

Leon Wenekes, a CINET (Textiltisztítók Nemzetközi Szervezete) főtítkára előadásában először bemutatta az általa képviselt szervezet céljait, általános tevékenységét.

A szervezetnek világszerte több mint 90 tagja van, amelyek mintegy 400 ezer vállalatot képviselnek. Fő céljuk az innováció ösztönzése és a tudományos eredmények széleskörű elterjesztése. A CINET kutatási és technológiai projekteket szervez és különböző tanulmányokat készít a minőségjavítás, a környezetvédelem és a fenntarthatóság megőrzése érdekében. Oktatási tevékenységet folytat, tanúsítványokat állít ki, szorgalmazza a legjobb gyakorlatok elterjesztését, kiállításokat, konferenciákat rendez.

Az előadás második részében az ipari (professzionális) mosodák jelentőségét emelte ki. Egy 2015-ös adat szerint a világ textiltisztító ipara 86 milliárd euró forgalmat bonyolított le, amelynek mintegy 22,5%-a esett Európára. Egy kutatás azt mutatta, hogy az emberek

87%-a nem ismeri az ipari mosodák által nyújtott előnyöket és inkább a háztartási mosást helyezi előtérbe. Nyilván ennek (is) tudható be, hogy a professzionális mosodák elterjedtsége Nyugat-Európában mindössze 3–5%. A cél az ipari mosodák kapacitásának növelése, a piac megszilárdítása és az egyedi igényeknek jobban megfelelő megoldások ki-

dolgozása. Azonban erre a munkára sem könnyű szakképzett munkaerőt találni, ezért nagy jelentősége van az automatizálásnak, robotok alkalmazásának. Ez számítógépes vezérlések, digitalizálás nélkül elképzelhetetlen.

Az ipari mosodákban is megjelenik a 4. ipari forradalom: az információs technológia és az automatizálás egyre szorosabb összefonódása, illetve ezen keresztül a gyártási módszerek alapvető megváltozása. A folyamatban résztvevő gépek egymással kommunikálnak. A fogyasztói igényekhez alkalmazkodva a mosási tételek egyre kisebbek lesznek (akár egyetlen darab is külön tételt képezhet), nagy hangsúlyt kap a vízzel, energiával való takarékos bánásmód, a környezetszennyezés minél alacsonyabb szintre szorítása stb. Mindez az előrehaladott digitalizálás és az erre vonatkozó képzés nélkül elképzelhetetlen lenne. Az automatizált mosodákban ennek eszközei közé tartozik az egyes tételek folyamatos nyomon követése pl. a rádiófrekvenciás csipek (RFID) alkalmazásával, az árumozgató robotok elterjedése stb.

A CINET „Data 2 Move Laundry” néven egy új projektet indított, amelynek célja adatok gyűjtése és hasznosítása az igény alapú szolgáltatás elterjesztése végett. Ez azt jelenti, hogy az ügyfél és a mosoda között létre kell hozni a kommunikációt, figyelembe véve az egyedülálló, az idős, az elfoglalt emberek egymástól jelentősen eltérő igényeit a szolgáltatások tekintetében. Ezek ismeretében kell meghatározni az üzemméretet, az alkalmazott marketing eszközöket, a fogyasztók bizalmának megszerzését ill. megerősítését, a minőségi színvonal emelését. Az elkövetkező öt-tíz évben a mosodai szolgáltatások 1,5%-os bővülését, ezen belül az ipari mosodák tevékenységének 50%-os növekedését várják. Cél az online megrendelések kiterjesztése. A várakozások szerint öt éven belül minden ötödik mosodai szolgáltatásra irányuló megrendelés online módon érkezik.

A MOVA a textiltisztító vállalkozások szolgálatában

Deme Zoltán, a MOVA Kereskedelmi Kft. ügyvezetője elmondta, hogy cége a textiltisztító szakma jól ismert, kiváló – sajnos 2014-ben elhunyt – szakembere, dr. Deme Tibor által alapított vállalkozás tevékenységét folytatja. Az 1990-ben létesített cég így 27 éves múltat tekint vissza.

A cég indulásakor elsőként a Seitz magyarországi képviselői jogát szerezte meg. Az 1990-es évek végétől a Girbau gyártmányú gépekkel felszerelt bemutatóterem a cég jelenlegi telephelyén termelési funkciókat is kezdett ellátni. Eleinte 4 fővel, később folyamatos bővüléssel dolgozták fel a budapesti vevők textíliáit. Fontos szempont lett tehát, hogy mint kereskedő, már a felhasználó oldaláról is személyes tapasztalatokat szereztek.

A MOVA Kft. később számos más, a textiltisztító iparban nagyon fontosnak számító külföldi gép-, alkatrész- és tartozékgyártó vállalat képviselőit is ellátta és ellátja ma is. Különös figyelmet érdemelnek ezek között a Datamars cég által gyártott rádiófrekvenciás (RFID) nyomkövető csipek és az ezek adatainak leolvasására, feldolgozására szolgáló berendezések, amiknek a textiltisztító ipar igen nagy hasznát tudja venni.

A Nemzetközi Legjobb Gyakorlat Díja pályázat

Az Textiltisztítók Nemzetközi Szervezete (Comité International de l'Entretien du Textile, CINET) alapította a Nemzetközi Legjobb Gyakorlat Díját (Global Best Practices Award, GBPA), amelyről és amelynek elnyerési feltételeiről Deme Gabriella, a CEE-TEX magyarországi képviselője adott tájékoztatást. (A CEE-TEX a Central and Eastern European Textile Care, azaz Közép- és Kelet-Európai Textiltisztítók Szervezete

névének rövidítése. A szervezet tagjai: Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Macedónia, Magyarország, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia.) A két-évenként kiadott díj célja egyrészt a jó gyakorlatot jelentő technológiák, szolgáltatások, marketing- és minőségügyi intézkedések alkalmazásának ösztönzése, ezen keresztül egyrészt az ipari (professzionális) textiltisztító iparág képességeinek bemutatása, másrészt a fenntartható és modern szektor megteremtésének támogatása.

2014-ben a magyar Top Clean Hungária Kft. 7 jelölt közül az 5. helyezést érte el ezen a pályázaton. A textiltisztító vállalatok előtt kínálkozik a lehetőség, hogy induljanak a 2018. évi pályázaton.

A díjat a vegytisztítók ill. az ipari mosodák körében 3-3 kategóriában adják ki:

- Legjobb vegytisztítók ill. ipari mosodák,
- Innovációs díj (mindkét szakterületen külön-külön),
- Fenntarthatósági díj (mindkét szakterületen külön-külön).

Ezen kívül két speciális díjat is kiadnak:

- a Társadalmi felelősségvállalás díját és
- a Különleges üzleti modell díját.

A díjakra minden vállalat jó eséllyel pályázhat, amely jó üzleti modellt valósít meg, kiváló minőségi szolgáltatást nyújt, újszerűen elégti ki és szolgálja a vevők igényeit, évről-évre következetesen jól teljesít és eredményeit hatásosan, jól tudja bemutatni a bírálóbizottságnak.

A pályázati anyag összeállítása egyúttal kiváló önismereti gyakorlat is, emellett alkalmat ad a vállalat nemzetközi bemutatkozására, hiszen a CINET erre főrumot biztosít.

A pályázat menete:

1. Jelentkezés a Textiltisztító Egyesülésnél ill. a CEE-TEX magyarországi képviselőjénél, Deme Gabriellánál. Ekkor a CEE-TEX rendelkezésre bocsátja a szükséges jelentkezési lapot és a pályázat feltételeit és ezekhez a szervezetekhez kell beküldeni a pályázati anyagot.

2. Zsűrizés. A független, nemzetközi zsűri 5 kritérium (minőség, fenntarthatóság, üzleti modell, szolgáltatási koncepció, a pályázó bemutatkozó anyaga) alapján értékeli a pályázatokat, figyelembe véve az adott ország adottságait, helyzetét is.

3. Látogatások. Nagyobb országok esetén a zsűritagok felkeresik az öt legjobb pályázót és személyesen is ellenőrzik a pályázatban leírtakat.

4. Nemzeti eredményhirdetés nagyobb országok esetén.

5. Nemzetközi eredményhirdetés. A 2018. évi pályázatok eredményhirdetése 2018. október 19–22. között Milánóban lesz.

***

A konferencia befejezéséként Király Valéria a Textiltisztító Egyesülés igazgatója köszönetet mondott az előadóknak és a megjelenteknek részvételükért és bejelentette, hogy a XI. Textiltisztító Konferenciát jövőre november 6–8. között tervezik megrendezni, amelyre várják a szakma érdeklődő szakembereit.

